

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/569/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613224325
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7613224325.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Duditša a členiek senátu JUDr. Evy Feťkovej a JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej v právnej veci žalobcu S. H., J.. XX.X.XXXX, G. E., L. XXX/X, zastúpeného JUDr. Jánom Burocim, advokátom so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Chrapčiakova 7, proti žalovanému Rapid life životná poisťovňa, a.s. so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. DANIEL BLYŠŤAN s.r.o. so sídlom v Košiciach, Rastislavova 68, IČO: 47 231 785, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 28. októbra 2013 č.k. 4C/214/2013-95 takto

rozhodol:

Z a m i e t a návrh žalovaného na prerušenie konania.

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania 67,88 eur na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej iba súd prvého stupňa) rozsudkom z 28.10.2013 č.k. 4C/214/2013-95 zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice, IČO: 443255 sp. zn. 3C/2744/2012 zo dňa 19.1.2012. Súčasne odložil vykonateľnosť tohto rozsudku do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 309,41 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť štátu na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok z návrhu vo výške 99,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa rozhodoval o návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej iba ZRK), a to z dôvodu žalobcom tvrdenej neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Rozhodcovský rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 27.6.2013 a návrh na začatie konania bol podaný v zákonnej 30-dňovej lehote podľa § 41 ods. 1 ZRK.

Súd prvého stupňa rozsudok odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že dňa XX.XX.XXXX uzavreli poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX so začiatkom poistenia dňa XX.XX.XXXX a koncom poistenia dňa XX.XX.XXXX. Zmluva obsahuje vyhlásenie osoby, ktorá poisťnú zmluvu uzatvorila (žalobcu), že bola oboznámená so všeobecnými poisťnými podmienkami (VPP) pre životné poistenie, ktoré sú súčasťou tejto poisťnej zmluvy.

Rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 3C/2744/2012 zo dňa 19.1.2012 bol žalobca zaviazaný zaplatiť žalovanému sumu 207,88 eur a nahradiť mu trovy konania vo výške 276,- eur. Podľa odôvodnenia uvedeného rozhodnutia rozhodcovský súd odôvodnil existenciu svojej právomoci tým, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom odporcu (v tomto konaní žalobcu), ktorý mal možnosť túto zmluvnú podmienku neprijat', preto ju rozhodcovský súd posúdil ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali jednu stranu zvýhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech odporcu (v tomto konaní žalobcu).

Súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 52 a 53 Občianskeho zákonníka uviedol, že poisťná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou. K procesným námietkam žalovaného uviedol, že žalobca ako spotrebiteľ bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov a miestna príslušnosť súdu prvého stupňa je daná podľa 88 ods. 2 posledná veta O.s.p.. K rozhodcovskej doložke, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol zaujal súd prvého stupňa stanovisko, že je uvedená v článku XV. všeobecných poisťných podmienok s názvom Rozhodcovské konanie a v osobitných dojednaniach. Je súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo VPP. Dojednaná rozhodcovská doložka znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedeným rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Cieľom doložky tak, ako je formulovaná je dosiahnuť, aby všetky prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednané výlučne rozhodcom a tým znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukazuje na Smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá v prílohe uvádza niektoré nekalé podmienky, ktorými sú podľa písm. q/ bod 1 tejto prílohy aj neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkolvek spotrebiteľskej zmluvy. Podľa názoru súdu prvého stupňa rozhodcovská doložka je podľa § 54 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a je neplatná. Z toho súd prvého stupňa vyvodil, že vzhľadom na tieto skutočnosti je možné konštatovať, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc na neplatnej rozhodcovskej doložke a preto bolo potrebné rozhodcovský rozsudok zrušiť. Ďalej súd prvého stupňa má za to, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná tak, ako to žalovaný tvrdil. Žalovaný nepreukázal skutočnosť, aby bol žalobca riadne oboznámený s VPP. To, že žalobca VPP a osobitné zmluvné dojednania podpísal ešte neznamená, že sa mal možnosť s týmito podmienkami aj oboznámiť. Vzhľadom na skutočnosť, že VPP aj osobitné zmluvné dojednania sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnej terminológie je nemožné, aby žalobca ako priemerný spotrebiteľ mal možnosť si ich prečítať a pochopiť ich text v krátkej dobe, bez možnosti sa s nimi vopred riadne oboznámiť. Uvedené je zrejme aj z toho, že VPP a osobitné zmluvné dojednania boli podpísané aj žalobcom v deň uzavretia poisťnej zmluvy, resp. spolu s poisťnou zmluvou. Rozhodcovská doložka je neplatná aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne žalovaný. To spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ žalovaný sa odvolával na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012 súd prvého stupňa uviedol, že toto rozhodnutie nie je aplikateľné, pretože sa týka exekučnej veci a procesných pochybení a nezaoberá sa platnosťou, či neplatnosťou rozhodcovskej doložky. Poukazujúc na uvedené má súd prvého stupňa za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. VPP a osobitných zmluvných dojednaniach je neprijateľnou podmienkou a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami zákona o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovský súd preto nemal rozhodnúť na základe takejto doložky, pretože nemal právomoc vo veci konať. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že žalobcovi poskytol ďalšiu možnosť od doložky odstúpiť Dodatkom č. 2, uvádza súd prvého stupňa, že tento dodatok nie je žalobcom podpísaný, nebol mu doručený a žalobca sa s ním neoboznámil. Navyše od absolútne neplatnej zmluvy nie je možné odstúpiť. Súd prvého stupňa sa v dôvodoch rozsudku vyjadril aj k návrhom žalovaného na výsluch svedkov tak, že nie sú relevantné pre rozhodnutie v merite veci. Výrok o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku odôvodnil súd prvého stupňa podľa § 40 ods. 2 ZRK. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa 142 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi, ktorý mal v konaní plný úspech priznal náhradu trov konania, ktoré spočívajú

v náhrade trov právneho zastúpenia advokátom vo výške vyčíslenej v odôvodnení rozsudku. Zároveň uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh podľa § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch.

Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný proti všetkým jeho výrokom z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a f/ O.s.p. a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania.

V odvolacích dôvodoch žalovaný uvádza, že nesúhlasí so závermi súdu prvého stupňa, pretože nemajú oporu v skutkovom stave. Trvá na tom, že rozhodcovská doložka bola uzavretá individuálne, čo vyplýva z listinných dôkazov. Rozhodcovská doložka bola upravená v osobitných zmluvných dojednaniach k poisťnej zmluve, ktoré žalobca slobodne a bez nátlaku podpísal. Okrem podpisu osobitných dojednaní podpísal aj VPP, poisťnú zmluvu a záznam o požiadavkách a potrebách klienta. Všetky tieto doklady podpísal žalobca slobodne, bez nátlaku, po predchádzajúcom poučení zo strany sprostredkovateľa poistenia p. N. Y.. Písomná forma právneho úkonu bola dodržaná. Na základe písomných dôkazov je možné zistiť, aká bola skutočná vôľa žalobcu v čase uzavretia poisťnej zmluvy a ako sa jeho vôľa prejavila. Žalobca podpísal VPP bez nátlaku zo strany tretej osoby, mal možnosť sa oboznámiť so znením všetkých dokladov, ktoré podpísal a záver súdu prvého stupňa o tom, že takúto možnosť nemal nevyplýva zo žiadneho dôkazu a je len nepodloženým tvrdením súdu. Žalobca netvrdil, že nemal možnosť si doklady prečítať, naopak výslovne uviedol, že mal text VPP k dispozícii aj pred ich podpisom. Žalobca nebol nútený poisťnú zmluvu uzavrieť práve v deň uzavretia, mohol ju uzavrieť kedykoľvek a uzavrel ju z vlastnej vôle. S ohľadom na skutočnosť, že sa zmluva uzatvárala J. XX rokov je odôvodnený predpoklad, že pri uzatváraní poisťnej zmluvy si žalobca ako priemerný spotrebiteľ riadne prečíta, čo podpisuje. Žalobca ústne sponchyňuje proces uzavretia poisťnej zmluvy v rozpore so znením písomných dokladov. Ak žalobca nečítal to čo podpísal, tak to nesvedčí o neprijateľnosti podmienok, ale o tom, že nepostupoval ako priemerne obozretný spotrebiteľ, ale pristupoval k vlastným právam ľahkovážne. Ak si žalobca neprečítal VPP a osobitné dojednania, ide o konanie, ktorému sa neposkytuje ochrana v spotrebiteľskom práve. V tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23Cdo 1201/2009. K posudzovaniu právnych úkonov poukázal žalovaný na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo 12/2011. Žalobca osobitným podpisom vyjadril svoj súhlas s uzavretím rozhodcovskej doložky v právne relevantnej forme. Preto závery súdu o tom, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná sú nesprávne. Samotná doložka má päť krátkych riadkov textu a je umiestnená nad miestom na podpis pre žalobcu tak, aby ako priemerný spotrebiteľ nemusel hľadať alebo lúštiť tento text a mohol si ho prečítať. Rozhodcovská doložka bola ustanovením oddelených od VPP, na ktoré sa nevzťahoval podpis a boli opatrené osobitným miestom na podpis, pričom žalobcu nikto nenútil tieto dojednania podpísať. V konaní nebolo preukázané, žeby niekto žalobcu nútil k podpisu osobitných zmluvných dojednaní a ak žalobca tvrdí niečo iné, mal súd vykonať dôkazy vypočítaním sprostredkovateľa poistenia. Pokiaľ súd prvého stupňa posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku tvrdí žalovaný, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho znenia Smernice 93/13/EHS. Doložka bola dojednaná individuálne a navyše v slovenskom právnom poriadku je arbitráž upravená v zákone č. 244/2002 Z.z., teda má oporu v práve. Súd prvého stupňa nesprávne posúdil existenciu oprávnenia žalobcu dodatočne odstúpiť od rozhodcovskej doložky Dodatkom č. 2. Ak súd prvého stupňa ako dôvod neprijateľnosti rozhodcovskej doložky uviedol aj spôsob kreácie rozhodcovského súdu dojednaný vo VPP, poukazuje žalovaný na to, že tento bol dojednaný v zmysle VPP a je v súlade so ZRK. Právo namietať osobu rozhodcu nebolo žalobcovi odopreté, pretože mu patrí zo zákona. Stály arbitrážny súd v Košiciach je nestranný od žalovaného a nebol zriadený žalovaným. Samotný text VPP a osobitných zmluvných dojednaní je jasne čitateľný a je zrozumiteľný, preto tvrdenie súdu prvého stupňa o tom, že dojednania sú písané malými písmenami a obsahujú množstvo právnickej terminológie nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalovaný ďalej namieta, že sa súd prvého stupňa nezaoberal aplikáciou devätnásteho odôvodnenia Smernice č. 93/13/EHS, ktoré sa vzťahuje na poisťné vzťahy a s tým súvisiace vyjadrenie NBS zo dňa 10.10.2012. Odvolateľ tiež vytýka súdu prvého stupňa procesné pochybenie, pretože z obsahu Zápisnice o pojednávaní dňa 30.9.2013 vyplýva, že súd prvého stupňa opomenul procesnú povinnosť podľa § 118 ods. 2 O.s.p.. Namieta aj to, že súd prvého stupňa neprihliadol na rozhodovaciu činnosť súdov SR, resp. Ústavného súdu SR.

V odvolaní žalovaný navrhol, aby odvolací súd z dôvodu hospodárnosti konania prerušil konanie do právoplatného ukončenia konania o uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 1/2012, vedeného pred ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 382/2013.

V priebehu odvolacieho konania žalovaný predložil písomné doplnenie právnej argumentácie k odvolaniu. V tomto podaní sa zaoberá nesplnením procesných podmienok s tvrdením, že konanie nebolo oslobodené od súdnych poplatkov, pretože nejde o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Namietala aj vadu petitu návrhu a nesprávne aplikovanie Smernice 93/13/EHS. Dopĺňa aj argumentáciu k individuálnemu dojednaniu zmluvnej podmienky.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe formulárovej zmluvy a spĺňa všetky znaky spotrebiteľského vzťahu. Poukazuje na rozhodovaciu činnosť súdneho dvora EÚ vo vzťahu k nekalým zmluvným podmienkam. Prvostupňový súd nemohol žalobe nevyhovieť, pretože by tým porušil právne predpisy SR, princípy súkromného práva a došlo by aj k porušeniu záväzkov SR vyplývajúcich z členstva v Európskej únii. Rozhodcovský rozsudok je v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva na základe ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského rozsudku nebola uzatvorená alebo bola uzavretá neplatne. Poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 9/2012 k uplatneniu princípu „nezalosť zákona neospravedlňuje“ v spotrebiteľských vzťahoch. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Žalobca si doložku osobitne nevyjednal a nemal na výber. Z rozhodcovského rozsudku sa žalobca nedozvedel, na akom základe sa mu ukladala povinnosť uhradiť žalovanému dlh. Trovy rozhodcovského konania sú zjavne neprimerané k výške dlhu. Rozhodcovská doložka bola opakovane vyhodnotená ako neprijateľná viacerými uzneseniami Najvyššieho súdu SR.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), v súlade s ust. § 212 ods. 1,3 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Pred prejednaním odvolania odvolací súd sa zaoberal návrhom žalovaného na prerušenie konania.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie poďnet.

Citované ustanovenie upravuje možnosť tzv. fakultatívneho prerušenia súdneho konania pre prípad, ak je pre rozhodnutie súdu významná otázka, ktorá patrí do právomoci iného orgánu, prípadne o nej rozhoduje súd v inom konaní. Tieto otázky môže súd v zásade posúdiť aj sám (§ 135 ods. 2 O.s.p.).

V prejednávanvej veci žalovaný navrhol, aby odvolací súd prerušil konanie do skončenia konania vedeného pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, ktoré prebieha na základe sťažnosti žalovaného na porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 1/2012.

Z pripojeného uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 382/2013-27 vyplýva, že žalovaný ako sťažovateľ namietala porušenie uvedených práv z dôvodu arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia Najvyššieho súdu SR napadnutého sťažnosťou a to predovšetkým z dôvodu, že exekučný súd sa dopustil procesných pochybení, keď vykonával dokazovanie a nenariadil pojednávanie.

Odvolací súd je toho názoru, že v konaní pred Ústavným súdom SR žalovaný ako sťažovateľ namietala predovšetkým procesné pochybenia súdov v exekučnom konaní. Ústavný súd už predchádzajúcom obdobnom rozhodnutí, v ktorom konštatoval porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (II. ÚS 499/2012), sa venoval zásadne procesným otázkam predchádzajúcim rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR a predmetom konania nebolo posúdenie platnosti dojednanej rozhodcovskej doložky, ani výklad spotrebiteľského práva všeobecnými súdmi.

Preto odvolací súd dospel k záveru, že tu nie je dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p..

Odvolací súd následne posudzoval existenciu odvolacích dôvodov, ktoré žalovaný namietal. Odvolací súd pritom konštatuje, že žalovaný namietal všetky odvolacie dôvody uvedené v ust. § 205 ods. 2 O.s.p.,

ktoré však osobitne nešpecifikoval. Z obsahu odvolania je možné vyvodiť predovšetkým namietanie odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ O.s.p..

Pokiaľ žalovaný namietal, že súd prvého stupňa nevykonal dokazovanie navrhovaným spôsobom, resp. v navrhovanom rozsahu tým, že nevypočul ako svedkov sprostredkovateľku poistenia p. N. Y. M. F. L., ide o odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia dostatočným spôsobom vysporiadal s nevykonaním dôkazu a uviedol dostatočné a presvedčivé dôvody pre to, že nevypočul navrhovaných svedkov. Tento odvolací dôvod preto nie je daný.

K ďalším odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa riadne a úplne zistil skutkový stav veci, skutkové zistenia podradil pod relevantné ustanovenia hmotného práva, tieto ustanovenia riadne a dostatočne interpretoval a nedopustil sa pochybenia pri právnom posúdení veci. V rozsudku, ani v konaní, ktoré mu predchádzalo nedošlo k žiadnym vadám, ktoré sú uvedené v ust. § 221 ods. 1 O.s.p. a ktoré by mohli byť dôvodom na zrušenie rozsudku.

Odvolací súd konštatuje, že dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa sú správne, logické a presvedčivé, preto sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť dôvodov (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že tu sú skutkové a právne dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorý bol žalobou napadnutý, pretože rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právo rozhodcovského súdu je neplatná. To zakladá dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c/ ZRK.

Poistná zmluva uzavretá účastníkmi konania je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou, pretože napĺňa všetky znaky uvedené v ust. § 52 ods. 1,3 a 4 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Nie sú pochybnosti o tom, že poistnú zmluvu uzavrel žalovaný, ktorý pri poskytovaní poistenia vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ a žalobca vystupoval ako fyzická osoba - spotrebiteľ. Súčasne sa jedná o štandardnú formulárovú zmluvu, pretože zmluvný vzťah sa riadi obsahom zmluvných dojednaní obsiahnutých vo VPP, ktoré sa stali súčasťou zmluvy.

Keďže dojednaná poistná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou podľa svojej povahy, bol súd prvého stupňa oprávnený a povinný z úradnej povinnosti skúmať, či zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd súhlasí s právnym názorom súdu prvého stupňa, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, pretože bola podpisovaná ako časť poistnej zmluvy, vrátane všeobecných poistných podmienok a osobitného zmluvného dojednaní.

Podľa § 53 ods. 1,2,3 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Ustanovenie § 53 ods. 4 OZ obsahuje demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

Z uvedeného je zrejmé, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom boli dojednané individuálne je na dodávateľovi. V prípade tzv. formulárových zmlúv navyše platí, že aj keď spotrebiteľ mal možnosť sa s nimi oboznámiť pred podpisom zmluvy je podstatné, či mohol ovplyvniť ich obsah. A v tejto časti spočíva dôkazné bremeno na dodávateľovi. Pritom nie je rozhodujúce, na akom mieste zmluvy alebo zmluvných podmienok sa nachádza rozhodcovská doložka.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa v tom, že rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že žalobca ako spotrebiteľ umiestnil svoj podpis pod text všeobecných poistných podmienok a osobitne pod text osobitných zmluvných dojednaní. Žalobcovi ako spotrebiteľovi nebola poskytnutá možnosť neuzavrieť rozhodcovskú doložku súčasne s

poistnou zmluvou a ovplyvniť tak obsah zmluvných dojednaní tak, aby v prípade vylúčenia rozhodcovskej doložky s ním dodávateľ uzavrel samotnú poistnú zmluvu.

Rozhodcovská doložka, ktorá teda nebola individuálne dojednaná spôsobila nevyváženosť práv a povinností zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Ak aj bola uvedená v tzv. osobitných zmluvných dojednaniach, fakticky splynula s ostatnými poistnými podmienkami, pretože nasledovala ako pokračovanie predtlačeneho formulára v súvislom texte a bola podpísaná v rovnaký deň ako VPP. Táto rozhodcovská doložka tak svojím obsahom a formou spôsobila nevyváženosť práv a povinností zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa.

Pokiaľ žalovaný v doplnení právnej argumentácie k odvolaniu namietal, že žalobný návrh má chybu v žalobnom petite uvádza odvolací súd, že výrok o tom, že sa rozhodcovský rozsudok zrušuje je postačujúci z hľadiska jednoznačnosti, zrozumiteľnosti a vykonateľnosti žalobného petitu.

Ak súd prvého stupňa rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku je správne jeho rozhodnutie o odklade vykonateľnosti. Odvolací súd zároveň pripomína, že po zrušení rozhodcovského rozsudku v súlade s ust. § 43 ods. 1 ZRK je povinnosťou súdu prvého stupňa konať o nároku žalovaného proti žalobcovi. Tento následok nastáva priamo zo zákona a zároveň nebolo potrebné, aby osobitný výrok o túto skutočnosť vyslovil súd, konajúci o návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Vecne správne je aj rozhodnutie o trovách konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pretože žalobca mal v konaní plný úspech. Správne je aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za návrh, keďže žalobca bol od poplatku oslobodený.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 s použitím § 224 ods. 1 O.s.p.. Žalovaný v odvolacom konaní nebol úspešný, preto je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnému žalobcovi. Trovy odvolacieho konania žalobcu pozostávajú z odmeny za jeden úkon právnej služby za zastúpenie advokátom, a to vyjadrenie k odvolaniu v sume 60,07 eur a rež. paušálu 7,81 eur. Podľa § 149 ods. 1 O.s.p. trovy v celkovej sume 67,88 eur je žalovaný povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.